

EREDMÉNYT VAGY SÜLT GALAMBOT?

Melyiket kergetik azok, akik itt Kanadában is a legszűkösebb vörös élve alapján akarják megváltani a világot? A tények világánál kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy még ha eredményt tüntek is ki céluk, mindaddig csupán a sült galambot hajszolták. Ahelyett azonban, hogy esetleg merészek hangzó megállapításokat tegyünk, nézzünk csak szét egy kicsit ezen, a manapság annyira divatos területen. Nem fogunk most sem politizálni, ezt a kérdést azokra hagyva, akik azt szeretnék magukról elhitetni, hogy értenek ehhez a "legpiszkosabb meisterség"-hez.

Kezdjük az elején a dolgot és nézzünk az egész mozgalom veséjébe. Ne hagyjuk említés nélkül a szélsőséges irányba tolódás alap-okait sem és valljuk be egészen őszintén, hogy rengeteg igazságtalan, társadalmi egyenlőtlenség, nyomor, baj van ebben az országban is, mint bárhol máshol a földkerekségen. Ugyanakkor viszont azt sem tagadhatjuk, hogy Kanada fiatal nemzeti élete dacára máris sok szempontból különbözött a tenni az életet lakó számára, mint a világnak sok más öreg állama. Természetesen ha a mai, az egész világot fojtogató válságot vesszük, bizony elég pokol ez itt is — viszont ki tagadhatná, hogy akárcsak néhány évvel ezelőtt is nem lett volna jó sorsa a legtöbb kanadának, bevándorlóknak egyaránt.

Már a fentiekből is kiszűri tehát, hogy a mai állapotokkal való elégedetlenség ugyiszóván a kizárólagos ok annak, hogy szélsőséges politikai irányba igyekeznek egyesek eltolni a tömegeket. Lenne csak még egyszer jó világ, bizony hamarosan felszámolhatna a vörös mennyországot leimádkozó ál-próféta legújjabb! Már ez a tagadhatatlan körülmény is világosan bizonyítja, hogy Kanadában nincs tulajdonképpen talaja a kommunizmusnak, bármilyen rosszul menjen is a jelen pillanatban a sorunk. Hiába küldene ide Moszkva minden tíz emberre egy agtátort, a kanadaiak egy tízedrészét sem tudná megnyerni elvnek, hiszen ez az ország itt nőtt fel a pionirok szemeláltára s azok, meg utódaik tapasztalatból nagyon jól tudják, hogy mit lehet itt elérni — ha van arra alkalom és lehetőség. Ha pedig ez nincs, akkor maga Bezebub sem tudná megmozgatni az ország tengelyét sárba süllyedtetésére.

Nagyszerű ellenérvek lehetnének a fentebb elmondottak ellen, ha komolyan venné bárki is azt a kifogást a kommunizmus kanadai terjesztésére, hogy nincs itt az a politikai áramlat, amely programjába foglalná mindazoknak a bajoknak a gyökeres orvoslását, melyek a dolgozó tömegeket, avagy mondjuk ki nyíltan, az elégedetlen szegény néposztályt ki tudná elégíteni. Bennettről most már végleg kiderült, hogy munkát nem, csak zabkását tud adni; a liberálisok kevesebbet ígértek ugyan és miután a körülmények is kedvezőbbek voltak néhány évvel ezelőtt, természetesen többet is tehettek: de egy párt sem közzeltette meg azonban olyan országos munkásvédelmi és népjóléti reformok megvalósítását, ami pedig száz és száz ezer kanadai lakos régi és jogos kívánsága.

Miután a két nagy pártot ezzel véglegesen el is lntézte a közvélemény, az a kérdés vetődne fel, hogy vajon miért nem sorakoznak az elégedetlenek a kanadai független munkáspárt zászlai mögé? Ha tényleg eredményt akarnak elérni, nem pedig sült galambot hajszolni időtlen ideig, miért nem támogatják azokat, akik uraló szónoklatok helyett valóban dolgoznak a munkásság érdekében? Hiszen ha megkapnák éppen az elégedetlen tömegek támogatását is, bizonyára sokkal rövidebb időn belül ki tudnák törvényes módon harcolni azokat a szociális re-

formokat, melyeket sem igazság, sőt még a legparádásabb felvonulással sem lehet kiközösíteni.

Nem véletlen tehát, hogy a kommunista agitátorok még a kapitalizmus kinövéseivel is jobban ostromozzák a független munkáspárt reform-törekvéseit. Hiszen amit a kommunizmus most szeretne kanadai programként összerakni, mindannak a gyakorlatban megvalósítható, tehát értékkel bíró pontjait már hosszú évek, sőt évtizedek óta hirdeti a munkáspárt — persze vérontás, terror és a börtöntöltelék diktatúrája nélkül. Ez persze nem tetszik azoknak, akik a tüzzel-vassal elve alapján szeretnék készíteni a talajt a maguk konca számára.

S hogy mit szól mindehhez az érdekelt sokaság? Erre a kérdésre nehéz volna egyelőre pontos feleletet adni. Annyi bizonyos, hogy a munkáspártot eddig kizárólag a szakszervezetek támogatták a választások politikai erőpróbaiban; a kommunista párt meg annyira lejáratkelt magukat a szavazópolgárok előtt, hogy ahelyett, hogy a birodalmi vagy akár a tartományi parlamentben tudtak volna bekielteni legalább egy képviselőt; még a városi tanácsaokból is kibukáltak ott, ahol sikerült nagy kinnal-keserével bejutniuk.

A kommunizmus kanadai politikai kudarcának kétségtelenül egyik legnyomósabb oka, hogy itt eredményes reformokra van szükség a sanaryu helyzetbe jutott tömegeknek, nem pedig sült galambokra, melyek innen messziről annyire isznek és ropogósak festenek — míg kizárólag Oroszország felett repdesnek. Már hogy ott milyen eredményeket tud felmutatni az új rendszer, az az oroszok dolga, itt Kanadában azonban majd inkább szilárdabb alapon dolgozzunk a munkásság sorsának jobbfordításán.

Farmerek: közeledik június 15!

Június 15-ike kétszeresen fontos időpont az ideen a nyugat-kanadai gazdatiszadalmi szempontjából. Ekkor jár le ugyanis a kormány az ígérete, hogy 5 cent jutalmat fizet a be-szállított buza minden egyes bushelijáért. Mindazok tehát, akik erre igényt tartanak, feltétlenül szállítsák be június 15.-ikéig eladóra szánt gabonájukat, miután ezen időpont után senki-nek egyetlen cent jutalmat sem utal ki az államkincstár.

Ugyancsak fontos a június 15.-iki dátum mindazokra nézve, akik az 1500 dolláros talaj-fújás-elleni pályázatban részt-venni óhajtának. Miután mult szájmpukban ismertettük ennek a nagyarányu mozgalomnak a részleteit, ezuton csak azt hoz-zuk nyomatékkal olvasóink tu-domására, hogy június 15-iké-nél később nem fogad el pályá-zatokat a szakértőkből álló bi-rálóbizottság. Így tehát mind-azon nyugat-kanadai honfitár-saink, akik farmon dolgoznak s

MENTŐ KÖRÜLMÉNY

A bíró: Miért kér enyhe büntetést? Hiszen ez nem az első bűncselekménye. A vádlott: Sziveskedjék tekintettel lenni a védőmre, kezdő fiatal ember, ez az első védelme.

UJABB TRAPPER-TRAGÉDIA ÉSZAKON

A Hudson's Bay vasútvonal Mile 374 állomásától 34 mérföld nyire, az északi lakatlan terület egyik legelhagyottabb pontján végre ráakadtak az öt hónapja eltűnt Oscar Morrell vadfogó tetemére. A karacsonykor utóljára látott trapper sor-sát minden tragikus részletében kinyomozták a csendőrök és en-nél nyomán az emberi hőses-ségnek és az életöztönnek is-mét egy magasztos példáját is-merhetjük meg.

Morrell valamikor januárban éppen csapdát állíthatta fel, a-midőn súlyosan megsérlette ke-

zefejét. Miután a vért nem tu-dta sehogysem előállítani, a több-mérföldre levő egyik kunyhóba-vászforgott. Itt az ágyne-műt igyekezett felhasználni ar-ra, hogy a vérezést előállítsa. Majd mikor ez úgy látszik sik-e-rült, a megfagyástól való félel-mében óriási erőfeszítés árán-félkézrel darabokra szedte a kunyhó faberendezését és fel-tűzte. Végül már lábszárjait is befűtötte, de ez sem használ-t: nem tudott annyira felépülni, hogy a kunyhót elhagyhatta volna és megfagyott a retten-e-s hidegben.

Majdnem szerencsétlenül járt az "Akron"

Az Egyesült haditengerészetének rendelkezése éven át készült "Akron" nevű léghajó most tettem meg első nagyobb út-ját, nem valami nagy sikerrel. Mig a német Zeppelin már ne-gyedszer járta meg az Óceánt, az "Akron" majdnem a szerenc-sétlenül járt R-101 angol lég-hajó sorsára jutott. A nyugati-államok felett átrepülvén ugyan-nyíharba került és csak a leg-gényesség legnagyobb erőfeszíté-s árán tudott a levegőben mar-adni.

Vége mult csütörtökön, tel-jes egy nap késsel kikötött California San Diego városában

Lázadoznak az elzárt dukoborok

Mig Saskatchewanban az a hir járta, hogy több ezer (?) dukobor a közeljövőben meg a-karja támadni a prince-alberti feyházát, hogy az ott elzárt és szerző, Peter Verigint kiszabadít-sa — British Columbiá dukobor-jai sem maradnak el a préri fa-natikusai mögött. Igaz, hogy ke-veoseb mozgási szabadságuk van a nelsoni cellákban, mint testvéreiknek a préri farmjain, azonban mégis megmutatták, hogy akaratukat keresztül is tudják vinni.

Miután a 113 meztelen duko-

Lángokban egy préri-telep

Archeville Saskatchewani község teljes három napon keresztüli lángokban állott, annak ellenére, hogy minden környéki építkezési ember, sőt asszony és gyermek résztvett az oltási munkálatokban. A Wadena és Tiscale közötti, az utóbbiól 30 mérföldre délre fekvő telep állomása teljesen elhamvadat ele-vátorostól, mindenestől, úgy-hogy a vasuti forgalom is telje-sen megakadt.

Csak a kedvező irányba fordul szél mentette meg a kis helységet a teljes elpusztulástól. A határban levő erdőse-g még mindig lángokban áll és több mint ezer kord fa esett a tűz áldozatául, ugyhogy a kör-nyéki farmerek nagy ré-szét tetemes anyagi kár is érte. A tűz eredetét még nem tudták pontosan megállapítani, bárha egyesek azt hiszik, hogy erdő-résből kifolyólag keletkezett a veszedelem.

Matuska Szilveszter az Osztrak Bíróság előtt Béséből jelentik: Matuska Szilveszter, a biatorbágyi vasuti merénylő ügyének főtárgyalá-sára minden előkészület meg-teremt. A főtárgyalást a tarto-mányi törvényszék nagy esküd-t széki termében tartják meg. Az államügyesség elajletta eredeti tervét, hogy esküdtbíróság elé állítja Matuskát s a pórt kibövi-tett tanács tárgyalja.

MATUSKA SZILVESZTER AZ OSZTRAK BÍRÓSÁG ELŐTT

Matuskát az ügyészség vasu-tak gonosz szándéku megron-gálása után elkövetett köz-erő szak büntetővel vádolja. A büntetőtörvénykönyv erre a bűncselekményre egytől öt évig terjedő súlyos börtönt szab ki. Noha Matuskának ezuttal csak az asznbachi merénylet miatt kell felelnie, míg a főtárgyalá-s biatorbágyi merényletet csak a helyzet illusztrálása céljából hozzák szónyegre, a főtárgyalás mégis három teljes napig tart.

Az auktahalmaz több mint ezer géprázós oldalra terjed. Maga a vádirat huszonekét oldal. A kibövitett tanács elnöke, Oslo fő törvényszéki tanácsos lesz, a közbvadt Freiner államügyész képviseli. A védelmet Eppinger és Grauang ügyvédek látják el. A főtárgyalást május utolsó nap-jaira tűzték, ugyhogy valószínű-leg csak június elején mondá-nak ki ítéletet a vonatrobottól szörnyeteg bűnyűgében. Ausz-triai büntetésének kitöltése után Magyarország állítólág szin-tén felelősségre vonja Matus-kát.

MEGHALT A MAGYAR FOGOLY NAGY BARÁTJA

Dr. Walter Ingram Bell man-itobai orvos a napokban el-hunyott a dauphni kórházban, ahol már hat hónap óta szen-vedett. Az aránylag fiatalon, 41 éves korában elhunyt doktort mindenki szerette a környéken s különösen a szegényebb né-posztály körében örvendett nagy tiszteletnek, miután ingyen gyó-gyította azon betegeit, akik nem tudták volna megfizetni. Dr. Bell feleségén kívül három gyermeket hagyott hátra — meg sok-sokezer magyar fosz-lyot, melyeket éveken keresztü-ül nagy gondnal tenyészett. Ő volt az első azok között, akik több-mint 20 évvel ezelőtt na-gyobb fogolyszállítmányt telepi-tettek meg Kanadában, akkor még természetesen nem — Csehszlovákiából.

HA A "RENDŐRSÉGET" LECSUKJAK

Az Ohio állambeli Proktorvil-ke városka egész rendőrségét, amely mindössze három főből áll, a bíróság szeszempészés miatt fogházbüntetésre ítélte. Mialatt a "rendőrség" bünteté-sét töltötte, négy ugyancsak szeszempészés miatt elítélt fo-goly megszökött a börtönből.

KERESZTELŐ

IRTA: NAGY DANIEL

Isavnik Andris szénhordó volt Klein bácsinál, ameddig Klein bácsi a boltot be nem zárta. Azután, okosabb tennivaló hi-ján, kiült a Klein bácsi bezárt pincelépcsőjére, ami kelet felé állt s nézte az égen didergő napot. Volt egy jó cimborája, Mertlik Józsa, olyan magas-zórú ember ez is a legtöbbet e-gyütt üldögéltek és együtt pa-naszokdátak, az itéletes hosszú téli miatt. Egyszer, ugy tévége felé, azt mondja Isavnik Andris Mertliknek, a Klein bácsi lépcső-jén.

— Örülök, te Józsa, szörnyen örülök. — Minek örülsz? — Előszólagesen annak, hogy a nap süt. Rettenetesen szeretem a napot, alig bírtam kivárni, hogy süssön már egyszer. Aztán még kisfiának született egy hete, tudod-e?

— Honnét tudnám?

— Hát pedig ugy van testvér Aztán akárhogy is fúrtsállanád, én csak örülök ennek a gyerek-nek. Mert néz ide, Józsa. Te magad is láthattad, hogy itt a télen, mennyi veréb ugrált a szemét körül, csak valahogy megvolt mindegyik. Én is cefet-szegény vagyok, de az Uristen meg nem teremtett olyan lelket aki éhen veszett volna, akár gyerek, akár veréb. Csak egyet hibáztatok végeláthatatlan bá-nattal, hogy nem trdok keresztel-telét csinálni, ahogy az minden tisztességes kisgyermek részére dukál, különösen, ha a legelső. Pedig téged is meghínáltak, csak lenne legalább egy harapás zdi-

nivaló. Ha már kenyér nincs, legalább egy kis kalács volna, hogy megkínálhatnám a babát, meg a keresztanyját. Meg té-ged is, persze. De gondoltam én ebben az ügyben egy nagyon o-kosat, mit szólna hozzá?

— Semmit.

— Várjál hát, még azt se tu-dod, mit akarok. Nem gyönnél fel velem ide a depószok, a Slachtahoz? Magam restelék. Meghini keresztapának.

— Jáj, de bolond vagy — ba-szajgott Mertlik — hiszen a Slachta Izraelita, hogy tanálsz ki ilyesmit?

— Tudom én, hogy ugyse fo-gadná el a megiszteltetést, de hát ha leajándékozna vagy két-három pengővel?

— Hát akkor se jó — mon-dta Mertlik. — Először, mert nem ajándékozna le egy pengő-vel se, másodízben meg nem is érdemes szegyenkezni, mert én okosabban tanácsolhatok, csak egy kis bátorságot igénylő do-gy.

Isavnik ránézett Mertlikre, a fejét csóválta.

— Én nem lopok, ezt előre ki-jelentem.

— Hát akkor ereggy Slach-tához. Ugy kirug, hogy ide esel vissza, ahol most ülsz. Aztán honnan sejtéd, hogy mit akar-tam mondani?

— Csak gondolom, mert mást mit mondhatnál? De a-zért elmondhatod a dolgot, hát-ha okosan kitervelhetjük?

— Lopj egy bárányt.

— Bárányt? Minek az?

— Paprikásnak. Ha mán en-gem is meghisz, legalább értele-m legyen.

— Hát, ami azt illeti, a papri-kás az boldogságos egy állapot

lenne a keresztelőt érte, de én gyávra vagyok az ilyesmihez, mert még soha nem loptam. I-ged és a gyerekeiért mindent meg-tesz az ember, ez egész más számítás alá esik. Honnan gon-dolnád azt a bárányt?

— A vágóhíd környékéről. Tegnáp arra kószáltam, ott lát-tam. Annyit levágnak ott, e-gész székérszámra hordják. Nem is volna nehéz, ahogy én már anélkül is kitörpöngtem magamban. Csak ketten le-gyünk, akkor könnyen megy.

Isavnik a fületövét vakarászta, de a képzeltetel báránypör-költ irtózatossóvárgást ébreszt-tett benne s a lopásügyet szé-pen elhatározták.

Másmár kimentek a vágóhíd-tájékrára, elérgetézik külön-külön helyre, s mikor jött az alkalmas henteskocsi, amelyiknek az oldalról bárányok csöngtek le Mertlik a kocsi elé került, ré-szszegnek tetette magát s nem volt hajlandó kitérni, pedig a kocsi kiabált. Sőt, elkezdett veszekedni a kocsissal, hogy ne ki joga van ott menni, ahol a-kar, mert ő adófizető polgár.

Isavnik ezt a veszekedési pillanatot használta ki: buvóhelyé-ről a kocsi mögé somfordált s egy jókora bárányt a mantilja alá csavarított. Mikor készen volt a művelet, Mertlik nagyke-gyesen kitért a kocsi elől, köz-ben a kocsist megfenyegette, hogy bepereli a főkapitánysá-gon.

Vasárnap délelőtt aztán, el-kezdtek főzni. Azaz, csak Isav-nik főzött, mert ő jobban tu-dott. Mertliket viszont kiküld-te Budafokra, a testvérhúgához hogy őt is hívja meg a keresztel-őre ...

— Sokan leszünk — mon-dta fanyarul Mertlik — a végén még nem is lehet jóllakni, de-pedig én már tegnap reggeltől ké-tesz az ember, ez egész más számítás alá esik. Honnan gon-dolnád azt a bárányt?

— Várjál hát, még azt se tu-dod, mit akarok. Nem gyönnél fel velem ide a depószok, a Slachtahoz? Magam restelék. Meghini keresztapának.

— Jáj, de bolond vagy — ba-szajgott Mertlik — hiszen a Slachta Izraelita, hogy tanálsz ki ilyesmit?

— Tudom én, hogy ugyse fo-gadná el a megiszteltetést, de hát ha leajándékozna vagy két-három pengővel?

— Hát akkor se jó — mon-dta Mertlik. — Először, mert nem ajándékozna le egy pengő-vel se, másodízben meg nem is érdemes szegyenkezni, mert én okosabban tanácsolhatok, csak egy kis bátorságot igénylő do-gy.

Isavnik ránézett Mertlikre, a fejét csóválta.

— Én nem lopok, ezt előre ki-jelentem.

— Hát akkor ereggy Slach-tához. Ugy kirug, hogy ide esel vissza, ahol most ülsz. Aztán honnan sejtéd, hogy mit akar-tam mondani?

— Csak gondolom, mert mást mit mondhatnál? De a-zért elmondhatod a dolgot, hát-ha okosan kitervelhetjük?

— Lopj egy bárányt.

— Bárányt? Minek az?

— Paprikásnak. Ha mán en-gem is meghisz, legalább értele-m legyen.

— Hát, ami azt illeti, a papri-kás az boldogságos egy állapot

Attilának. Ez jobban passzol igaz-e?

Mertlik nem sokat törődött a nagylábason kivüleső világgal, meglapulva ült a konyhasarok-ban, már mellesli sem birt, o-lyan éhes volt.

Estefelé megérkezett a bába-asszony, meg a keresztanya At-tilával s a hozzákezedtek tálalni. Egyfelé meg várakoztak a bu-dafoki vendégre s mikor beső-tétédett, Mertlik kijelentette, hogy ő inkább vizet se iszik, csak egynek mar, mert ugy-érez, hogy halkán van.

Körülbütek az asztalt, Mert-lik készenlétben tartotta a há-romjóra villalt s félzemmel az al-tóra pislogott, mikor lép már be Isavnik?

Isavnik szörnyen nagy fene-keket kerített a boldogságnak, por-cellántalát kért a házmasterné-től kölesön s a paprikást ebbe öntötte. Aztán a keblére ölelte és vitte befelé. Mielőtt azonban a kilincs után nyult volna, va-laki megkopogtatta a konyha-ajtót. Isavnik odanézett s ret-tenő pillanatban elejtette a por-cellántalát. A házmasteri va-gyon a konyha cementjén darabokra tört s a paprikás irlag-matlan lottyanással szétfolyt a földön, mint valami itéletes ár-vezvedelem.

Az történet tudnillik, hogy mi-kor Isavnik az ajtóra tekintett, fényes rendőrsapka csillogott be az úvegen keresztül a villany fényben, azt hitte, felfedezték a báránylopást, itt a rendőrség.

Pedig a postás volt: sürgönyt hozott Budafokról, hogy a ro-zkon nem jöhet, ne várják. A pos-tás mind a két lábbal belelépett a perkeltebe, majdnem elcsuszott